

**Spreekpunte: Prof H Russel Botman, rektor en visekanselier van die US,
by Woordfees-diskoers oor “Stellenbosch as ’n bate”,
spesifiek “Die US se rol in die dorp”,
12 Maart 2011**

- Welkom in Stellenbosch, die tuiste van die Universiteit Stellenbosch (US)
- Stellenbosch is ’n universiteitsdorp
 - Ook wyndorp en toerismedorp, maar hartslag van Stellenbosch is die Universiteit
- Stellenbosch besluit reeds in die 1850’s om ’n “sentrum vir onderwys” te word
 - (1859: Teologiese Kweekskool; 1866: Stellenbosse Gimnasium; 1887: Victoria-Kollege; 1918: Universiteit van Stellenbosch)
- Die US lewer deur jare onontbeerlike bydrae tot dorp se identiteit en ekonomie
- Die Universiteit is Stellenbosch se Kennisvennoot
- 27 694 studente in 2010, waarvan
 - 21 600 op Stellenbosch-kampus
 - 3 089 internasionale studente
 - 9 113 swart studente (33%)
 - 7 129 studente in Universiteitsbehuising (Stellenbosch-kampus, Tygerberg, Bellvillepark, Saldanha en Elsenburg)
- 2 755 personeellede in 2010
 - 6 953 grade en diplomas toegeken in 2009, waarvan 53,3% nagraads
- Wereldbank-syfers wys hoe groter ’n land (ook dorp/stad) se belegging in onderwys en navorsing, hoe beter is sy ekonomiese groeikoers en die lewensgehalte van sy burgers
- US word regdeur sy geskiedenis gekenmerk deur gelyklopende klem op:
 - Uitnemendheid; en
 - Dienslewering aan die gemeenskap
- Steeds die geval – nou saamgevat in die HOOP Projek, wat in 2007 begin vorm aanneem het
- Die US takel verneme probleme in die samelewing deur middel van uitnemende wetenskapsbeoefening
- US is ’n top navorsingsuniversiteit; dit stel ons in staat om verskil te maak as ons fokus op ons omgewing

- Stellenbosch – en omliggende gebiede – is ons eerste laboratorium.
 - Ons navorsers en studente baat by direkte betrokkenheid.
 - Dorp en gemeenskap kry dienslewering van ons af.
- Memorandum van Verstandhouding met Stellenbosch Munisipaliteit (ook met Drakenstein; en samewerking elders, bv. Worcester. Doel: landelike ontwikkeling)
- Voorbeelde van samewerking:
 - Skolevennootskapsprojek
 - Telematiese uitsendings na matrieks by skole in Wes-Kaap
 - TsamaHub-projek in Kayamandi
 - Die Volhoubaarheidsinstituut se projekte oor volhoubare ontwikkeling (riviere, rommel-herwinning)
- Akademiese toerisme:
 - buitelandse studente
 - internasionale kongresse
- Sporttoerisme
- Regstreekse belegging deur die US, bv.
 - Woonstelblok in Idasvallei
 - Opknop-effek kring uit – verander hele buurt
- Brugbou tussen verdeelde gemeenskappe
- UITDAGINGS:
 - Stellenbosch moet meer geïntegreerd raak
 - *Greater social cohesion*
 - Stellenbosch: ryk aan tradisie maar ook 'n baie ryk dorp, met 'n groot armoede probleem.
 - Moet ook sosiale geregtigheid in dorp aanspreek
 - Vul niche as “slim stad” met 'n “groen ekonomie”
 - US se inligtingstechnologie-impak op dorp – gevorderde rekenaarnetwerke
 - Groen bydrae:
 - Volhoubaarheidsbeleid
 - Nuwe fietsprojek